

Ankestyrelsens brev til Hjørring
Kommune

Tilsynsudtalelse om Hjørring Kommunes overholdelse af kommunestyrelsesloven

På baggrund af sagsforløbet i Ankestyrelsens mulige tilsynssag om Hjørring Kommunes manglende indsendelse af akter i en konkret aktindsigtssag har Ankestyrelsens kommunale og regionale tilsyn fundet anledning til at rejse en tilsynssag i forhold til Hjørring Kommunes overholdelse af kommunestyrelsesloven.

Resumé

Ankestyrelsen vurderer, at Hjørring Kommune handler i strid med kommunestyrelsesloven ved ikke at udlevere de oplysninger, som Ankestyrelsen har bedt om i forbindelse med vores høring af 11. april 2025 og efterfølgende henvendelser til kommunen.

Vi beder byrådet i Hjørring Kommune om umiddelbart efter førstkommande byrådsmøde at oplyse, om kommunen vil efterleve kommunens forpligtelse til at tilvejebringe og udlevere de oplysninger, som Ankestyrelsen har bedt om.

Hvis byrådet fortsat ikke vil imødekomme Ankestyrelsens anmodning af 11. april 2025 om oplysninger, skal vi bede om at modtage meddelelse om, hvordan hvert enkelt medlem af byrådet har stemt med henblik på at pålægge tvangsbøder til de af byrådets medlemmer, der er ansvarlige for kommunens manglende efterlevelse af kommunens forpligtelse.

11. juni 2025

J.nr. 25-35859

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid - reception:
man-tors kl. 9.00-15.00
fre kl. 9.00-13.00

Åbningstid - telefon:
man-tirs kl. 9.00-15.00
ons lukket
tors-fre kl. 9.00-15.00

Sagens oplysninger

[A] påklagede den 26. januar 2025 Hjørring Kommunes afgørelse om aktindsigt til Ankestyrelsen.

Ankestyrelsen bad den 27. januar 2025 kommunen om at indsende alle sagens akter inden 7 dage.

Efter at have rykket kommunen flere gange modtog Ankestyrelsen den 5. marts 2025 sagens akter, men kunne konstatere, at kommunen alene havde indsendt den redigerede aktindsigt.

Ankestyrelsen forsøgte herefter indledningsvist forgæves at kontakte kommunen telefonisk og skrev derfor til kommunen den 20. marts 2025 og bad kommunen om at indsende samtlige sagsakter inden 7 dage.

Den 27. marts 2025 kontaktede Ankestyrelsen kommunen telefonisk, hvor kommunen oplyste, at sagsbehandler og teamleder [B] var syg. Det blev aftalt, at Ankestyrelsen ville modtage akterne senest den 4. april 2025.

Ankestyrelsen modtog ikke akterne som aftalt, hvorfor sagen overgik til tilsynet.

Den 11. april 2025 anmodede Ankestyrelsens tilsyn med kommuner og regioner Hjørring Kommune om en udtalelse. Vi bad om at modtage udtalelsen senest den 28. april 2025.

Ankestyrelsen modtog ikke udtalelsen inden fristens udløb, og vi rykkede derfor for udtalelsen den 1. maj 2025. Vi bad om at modtage udtalelsen inden 1 uge.

Den 9. maj 2025 bad Ankestyrelsen Byrådet i Hjørring Kommune om en udtalelse. Udtalelsen skulle sendes umiddelbart efter førstkommende byrådsmøde, hvilket ifølge kommunens mødekalender var den 28. maj 2025.

Vi oplyste i den forbindelse, at byrådet har pligt til at give Ankestyrelsen de oplysninger, som Ankestyrelsen anmoder om, og at Ankestyrelsen kan fastsætte en frist for afgivelse af oplysninger. Vi henviste i den forbindelse til kommunestyrelseslovens § 49, stk. 1, og stk. 3.

Vi gjorde også opmærksom på, at hvis byrådet undlader at udføre en foranstaltning, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, kan Ankestyrelsen pålægge de ansvarlige medlemmer af byrådet tvangsbøder. Vi henviste i den forbindelse til kommunestyrelseslovens § 50 b, stk. 1.

Vi har fortsat ikke modtaget hverken udtalelse eller sagens akter.

Ifølge referatet fra byrådsmøde den 28. maj 2025 ses udtalelsen i øvrigt ikke at være blevet behandlet.

Reglerne

Følgende fremgår af kommunestyrelseslovens § 49, stk. 1 og stk. 3:

"§ 49. Kommunalbestyrelsen og styrelsesorganet for et kommunalt fællesskab, jf. § 60, skal tilvejebringe og meddele Ankestyrelsen de oplysninger og udlevere de dokumenter, Ankestyrelsen forlanger om forhold i kommunen henholdsvis det kommunale fællesskab.

[...]

Stk. 3. Ankestyrelsen kan fastsætte en frist for tilvejebringelse og meddelelse af oplysninger og udlevering af dokumenter efter stk. 1 og 2."

Følgende fremgår af kommunestyrelseslovens § 50 b, stk. 1 og stk. 2:

"§ 50 b. Undlader kommunalbestyrelsen at udføre en foranstaltning, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, kan Ankestyrelsen pålægge de medlemmer af kommunalbestyrelsen, som er ansvarlige for undladelsen, tvangsbøder.

Stk. 2. Et medlem kan ikke unddrage sig ansvar ved at undlade at stemme."

Følgende fremgår af de almindelige bemærkninger i forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse med flere love, LF 188 af 13. marts 2003:

"5.3.1.

[...]

Indenrigs- og Sundhedsministeriet er enig med de to udvalg. Lovforslaget indeholder derfor en præcisering i selve loven af

kommunalbestyrelsens oplysningspligt over for tilsynet og af tilsynets adgang til fristfastsættelse i forbindelse med anmodning om oplysninger.

Tilvejebringelse af oplysninger fra kommunalbestyrelsen vil ofte være afgørende for tilsynsmyndighedens mulighed for at tage stilling til en sag.

Ministeriet er endvidere enig med Ekspertgruppen i, at præciseringen i selve loven af kommunalbestyrelsens oplysningspligt over for tilsynet og af tilsynets adgang til fristfastsættelse i forbindelse med anmodning om oplysninger indebærer en forbedring af muligheden for at anvende sanktioner i tilfælde af kommunalbestyrelsens undladelse af at efterkomme forpligtelsen. Lovforslaget indeholder derfor en præcisering af adgangen til at fastsætte svarfrister. En overskridelse af en fastsat svarfrist kan herefter umiddelbart anses som en undladelse, der kan berettige til anvendelse af tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge tilvejebringelsen af oplysninger.”

Følgende fremgår af bemærkningerne til § 49, stk. 1 i forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse med flere love, LF 188 af 13. marts 2003:

”Forpligtelsen til at tilvejebringe oplysninger til statsamtmanden påhviler kommunalbestyrelsen henholdsvis et kommunalt fællesskabs styrelsesorgan, dvs. det organ, som ledelsen påhviler, hvilket beror på en fortolkning af fællesskabets vedtægter. Forpligtelsen kan i overensstemmelse med den kommunale styrelseslovs generelle ordning i det omfang, statsamtmanden ønsker, at oplysninger m.v. meddeles via kommunalbestyrelsen henholdsvis det kommunale fællesskabs styrelsesorgan, ikke delegeres.

Kommunalbestyrelsens henholdsvis et kommunalt fællesskabs styrelsesorgans undladelse af at efterkomme forpligtelsen til at tilvejebringe oplysninger til statsamtmanden vil kunne sanktioneres med tvangsbøder over for de ansvarlige medlemmer, jf. den foreslåede bestemmelse i lov om kommunernes styrelse § 50 b.”

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at Hjørring Kommune handler i strid med kommunestyrelsesloven ved ikke at tilvejebringe og udlevere de oplysninger, som Ankestyrelsen har bedt om.

Det følger af kommunestyrelseslovens § 49, stk. 1, og stk. 3, at kommunalbestyrelsen (i dette tilfælde byrådet) skal tilvejebringe og meddele Ankestyrelsen de oplysninger og udlevere de dokumenter, Ankestyrelsen forlanger om forhold i kommunen, og at Ankestyrelsen kan fastsætte en frist for dette.

Vi lægger vægt på, at vores brev af 9. maj 2025 er stilet direkte til byrådet, at byrådsmødet ifølge mødekalenderen blev afholdt den 28. maj 2025, og at vi pr. 11. juni 2025 ikke har modtaget udtalelsen fra byrådet.

Det fremgår af bemærkningerne til kommunestyrelsesloven, at en overskridelse af en fastsat svarfrist kan anses som en undladelse af en forpligtelse med den fornødne klarhed til at undladelsen kan berettige anvendelse af tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge tilvejebringelsen af oplysninger.

Ankestyrelsen kan altså pålægge byrådsmedlemmerne tvangsbøder med henblik på at få kommunen til at udlevere de oplysninger, der er anmodet om, hvis kommunen ikke har gjort det inden for den fastsatte frist. Vi lægger i den forbindelse vægt på, at Ankestyrelsen flere gange har rykket for at modtage de oplysninger, der er bedt om, uden at Hjørring Kommune har fremsendt dem.

Vi beder om byrådets bemærkninger til vores udtalelse

Ankestyrelsen beder byrådet i Hjørring Kommune om umiddelbart efter førstkommande byrådsmøde at oplyse, om kommunen vil efterleve kommunens forpligtelse til at tilvejebringe og udlevere de oplysninger, Ankestyrelsen har bedt om i forbindelse med vores høring af 11. april 2025 og efterfølgende breve, herunder i brevet af 9. maj 2025, som blev stilet direkte til byrådet.

Det er Ankestyrelsens retsopfattelse, at en undladelse af at efterleve Ankestyrelsens anmodning om oplysninger af 11. april 2025 vil medføre, at det fornødne klare grundlag for anvendelse af sanktioner efter kommunestyrelseslovens § 50 b er til stede.

Hvis byrådet fortsat ikke vil imødekomme Ankestyrelsens anmodning om oplysninger, skal vi derfor bede om at modtage meddelelse om, hvordan hvert enkelt medlem af byrådet har stemt.

Vi offentliggør denne udtalelse på www.ast.dk i anonymiseret form.

Ankestyrelsens kompetence som tilsynsmyndighed

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Det står i § 48, stk. 1, i kommunestyrelsesloven.

Ankestyrelsen kan udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser. Det står i § 50 i kommunestyrelsesloven.

Ankestyrelsen kan pålægge de ansvarlige medlemmer af byrådet tvangsbøder, hvis byrådet undlader at udføre en foranstaltning, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre. Det står i § 50 b, stk. 1, i kommunestyrelsesloven.

Venlig hilsen

Rikke Ellehauge

Vi har anvendt:

Lov om kommunernes styrelse (kommunestyrelsesloven), senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 69 af 23. januar 2024